

Abonamentele

Pentru Sibiu:

1 lună 85 cr., $\frac{1}{4}$ an 2 fl. 50 cr.,
 $\frac{1}{2}$ an 5 fl., 1 an 10 fl.

Pentru ducerea la casă cu 15 cr. pe lună
mai mult.

Pentru monarhie:

1 lună 1 fl. 20 cr., $\frac{1}{4}$ an 3 fl. 50 cr.,
 $\frac{1}{2}$ an 7 fl., 1 an 14 fl.

Pentru România și străinătate:

$\frac{1}{4}$ an 10 fr., $\frac{1}{2}$ an 20 fr., 1 an 40 fr.

TRIBUNA

Apare în fiecare zi de lucru

Insertiunile

Un șir garmond prima dată 7 cr.,
a doua oară 6 cr., a treia oară 5 cr.,
și timbru de 30 cr.

Redacțiunea și Administrațiunea:
Sibiu, strada Cismădiei Nr. 3.

Se prenumără și la poste și librării.

Un număr costă 5 cr.

Epistole nefrancate nu se primesc.
Manuscripte nu se înapoiază.

Sibiu, 23 Ianuarie st. v.

Călătorind prin Ardeal, omul din țările apusene va fi adeseori cuprins de înduioșare, căci nu este cu puțință ca cineva să fi trăit în țările civilizate și să nu se întristeze, când vede starea, în care se află populațiunea rurală din Ardeal aproape întreagă.

Singuri Sașii ne mai aduc aminte, că sîntem în Europa. Ceilalți, și Românii, și Sécuii, și Ungurii, numai pe ici pe colo prin „fundul regiu” și prin apropierea unora dintre orașe sînt ajunși la oare-care desvoltare; partea cu deservire mare sînt rîu hrăniți, rîu îmbrăcați, rîu adăpostiți și expuși tuturor stricăciunilor morale.

Și dacă străinul cu cătuși de puțină iubire de oameni trebuie neapărat să se întristeze când vede starea, în care se află populațiunea noastră rurală, cu atât mai virtos se va întrista concetățeanul, fie el de ori-și-ce neam, numai om cu iubire de țară să fie, și nu este cu puțință, ca un cetățean al regatului ungar, om de inimă fiind, să treacă prin Ardeal, fără-ca să-și pună întrebarea: Ce oare ar trebui să facem, ca oamenii acestia să se hrănească mai bine, să se îmbrace mai bine, să-și zidească mai bine casa și să se ferească de ispitirile demoralizatoare ale exploatatorilor.

Cu toate acestea, deși se pretind cei mai buni patrioți, concetățenii nostri maghiari nu prea își pun această întrebare decât față cu populațiunea rurală ungurească ori sécuiască. Experiența îndelungată a produs în noi convingerea, că Maghiarii sînt înainte de toate Maghiari și numai în rîndul al doilea cetățeni ai statului ungar, și că foarte rari sînt între dînșii oameni, care doresc progresul nostru și sînt gata să ostenească pentru ridicarea nivelului cultural al concetățenilor sei români cu același zel, cu care servesc cauza maghiară, ba sînt între dînșii foarte mulți,

care consideră progresul nostru drept un pericol pentru națiunea lor.

Nu le facem o imputare din aceasta; nu cerem, ca ei să ne iubească întocmai precum se iubesc pe ei înșiși: îndată însă ce au produs în noi convingerea, că nu ne iubesc și nu ne doresc binele din destul, nu mai e treaba lor să chivernisească interesele noastre, căci nu mai avem încredere în ei, nu mai primim dela ei cu inima întreagă nici chiar binele, pe care ar voi poate să ni-l facă.

Voindu-ne chiar binele, nu ei sînt competenți a ni-l face, căci nu pot ei să aibă pentru soarta Românului durerea, pe care o avem noi, cei eșiți din mijlocul poporului român, nici să scie ca noi, cum trebuie să-l apuci pe Român, ca să-l faci să se hrănească mai bine, să se îmbrace mai bine, să-și zidească mai bine casa și să se ferească de ispitirile demoralizatoare ale exploatatorilor.

Și de aceea, dacă ni se impun Maghiarii ca administratori, ca judecatori și ca învățători la scoalele de stat, nu ni se impun, pentru-ca să ne facă binele, pe care noi înșine nu sîntem destoinici a ni-l face, ci pentru-ca să ne lase pe oamenii eșiți din mijlocul poporului român să lucreze potrivit cu interesele și cu aptitudinile noastre firești.

De o sută de ani, decînd împăratul Iosif II. ni-a deschis și nouă o strîmtă potecă de înaintare, am făcut progrese foarte însemnate, le-am făcut însă din propria noastră vrednicie, le-am făcut ajutați de Curtea din Viena, le-am făcut împinși așa dîcînd de administrațiunea germană și cel puțin în parte sub presiunea concetățenilor nostri sași, dar totdeauna în luptă cu Maghiarii.

Și astăzi tot cu ei ne luptăm.

Sînt douăzeci de ani acum, decînd nimeni nu ne mai spriginesce în această luptă, ci stăm noi singuri în fața Maghiarilor, putere publică și societate organizată. Îi întrebăm însă pe Maghiari: au putut ori nu să ne dea înderăt, au

putut să ne oprească, au putut cel puțin să ne obosească?!

Au ochi, ca să vadă, și minte au, ca să judece: să se dumerească ei înșiși, dacă este ori nu prea târziu a se mai opinti să pună capăt vieții românești întemeiate pe acest pămînt.

Ni-e greu, ce-i drept, să purtăm viața aceasta și ne doare, că nimeni nu ne ajută, nimeni nu ne îmbărbătează, dar ne îmbărbătam noi înșine unii pe alții și găsim un sprigin puternic în aptitudinile culturale ale poporului nostru, care ne înțelege și ne mîna mereu înainte.

Încă odată dar: Nu discutăm cestiunea legitimității, ci ne oprim la întrebarea: dacă este ori nu cu puțință ceea ce vor Maghiarii?

Nu este cu puțință, aceasta trebuie să o simtă din și în și mai hotărît.

Și dacă nu este cu puțință, atunci sentimentul de conservare trebuie să-și determine a nu-și mai consuma înzadar cele mai prețioase puteri.

La 1866 ne-au găsit răsleți și puțin orientați asupra situațiunii. De aceea nici nu eram capabili de a respinge cu destulă energie impunerile lor. Din an în an însă tot mai mult ne-am strîns la un loc, și astăzi le stăm uniți cu toții față în față, încît nimeni dintre noi nu își mai poate permite să vorbească altfel decît așa cum le convine tuturor, fără-ca să se expună la cea mai deservită izolare, astăzi ori-și-ce om rezonabil trebuie să se pătrundă de convingerea, că noi nu ne dăm de bună voie și sîntem destul de tari, pentru-ca statul ungar să nu ne poată strivi.

Eară pe adversarii, pe care nu îi poți anihila, nu-ți rămîne decît să-ți faci prietini.

Și nu le este greu Maghiarilor a-și câștiga prietinia noastră: n-au decît să ne lase ceea ce ni se cuvine, să nu-și mai consume puterile, spre a ne opri pe noi în lucrare, să se împace cu gîndul, că noi sîntem chemați a lucra pentru ridicarea nivelului cultural al poporului nostru

asa cum scim noi și cum ne povățuiesce inima noastră.

Să-și iee dînșii toate garanțiile, că voinind chiar, nu vom pute să le facem vre-odată ceea-ce ne fac ei astăzi, dar să ne dea și nouă garanții pozitive și sigure, că legile, ori-care ar fi ele, vor fi aplicate cu bună credință.

S'o facă aceasta, și sîntem cei mai buni prietini, dar s'o facă în curînd, destul de în curînd, ca nu cumva să fim surprinși de vre-o situațiune, în care discuțiunea calmă nu mai e cu puțință.

Revistă politică.

Sibiu, 23 Ianuarie st. v.

Din Cislaitania ne vine o scire, care, dacă se va adeveri, are să producă la toată întîmplarea oare-care senzație. Ce e drept nu ne prea vine a da creșmînt unei asemenea sciri, și amintindu-o la acest loc, o facem aceasta mai mult din curiozitate. Anume o foaie din Praga anunță, că în Austria au să se introducă scoalele confesionale, și că pe baza unui compromis dreapta va avea să spriginească pe clericali în ceea-ce privește pretențiunile astora relativ la scoalele confesionale. Această reformă se va executa pe calea transpunerii la dietele regnicolare a acelor afaceri scolare, care după litera constituțiunii nu aparțin competenței dietei imperiale. Spre acest scop se va efectua o revisiune a legii scolare imperiale, și se dîce, că singuraticile cluburi parlamentare și-au ales deja comisiuni spre ajungerea acestui scop.

Discursul principelui de Bismarck preocupă întreaga lume politică. Polonii din Austria se simt grozav de loviți, și din Viena se scrie, că grupurile parlamentare se ocupă mult de discursul cancelarului german. Afacerea a fost obiect de consultare și într-o ședință a clubului polon. E netăgăduit, că Polonii sînt consternați, mai ales prin acel pasagiu din vorbirea lui Bismarck, în care el afirmă, că drasticele măsuri ce le ia Prusia în contra Polonilor, se întîmplă în înțelegere cu statele vecine. De aci ei conclud, că afară de Rusia, cancelarul numai pe Austro-Ungaria a putut-o înțelege și insistă cu toată stăruința, ca să se ceară în

Foiața „Tribunei”.

Aripă frumoasă.

Poveste.

De Nicolau Trimbișoiu.

A fost odată ca nici odată, că de n'ar fi fost, nu s'ar povesti.

A fost odată un împărat, care a avut trei fete, dintre care cea mai mică așa era de frumoasă, de gîndiai că e ruptă din soare, cu păr galben ca aurul; în acea țeară nu a fost nici soare, nici lună, nici stele, nu se scia unde sînt, destul că odată a vădît, că nu mai sînt, a dat de scire împăratul, că cine le va aduce, va căpeta pe una din fetele lui și drept zestre: a treia parte din împărăție. Mulți au și plecat, dar nu s'au mai întors.

Era pe vremea aceea o babă bătrână, care a mers la împăratul și i-a dîs:

— Înălțate împărate, eu aș ave trei feciori, care vor aduce soarele, luna și stelele.

— Bine — dîse împăratul — să vedem!

— Înălțate împărate — răspuse baba — să-mi dai trei pâni, pînză de trei cămeși, ață și ac, ca să le cos.

Împăratul i-a dat cele ce a cerut, și după ce a mers baba acasă, a născut seara un prunc și i-a pus numele Serilă. Cum l-a născut, s'a dus.

La miezul nopții a născut altul și i-a pus numele Meșilă. Cum l-a născut, s'a dus și acesta.

Dimineața a născut pe al treilea și i-a pus numele Zorilă. Cum l-a născut, s'a dus și el.

În ziua următoare baba s'a grăbit să le coase cămeșile, dar pînă de seară nu le-a putut găta de tot. Când colea pe la apusul soarelui, vine Serilă și dîce că-i e somn.

— Culcă-te, dragul mamei, aici în pat și te odihnește.

— Bine, mamă, — îi răspuse el, — dar să-mă scoli îndată, să nu dea frate-meu Meșilă preste mine dormind, că ne batem amîndoi.

— Fii pe pace, — dîse baba.

Pe la miezul nopții a venit Meșilă, care găsi pe mamă-sa cosînd, și dîse și el că-i e somn.

— Culcă-te, dragul mamei, aici în patul acesta, — îi dîse baba arătîndu-i alt pat, — și te odihnește.

— Bine, mamă, dar să-mă scoli îndată, să nu dea frate-meu Zorilă preste mine, căci ne batem amîndoi — îi întîmpină Meșilă.

— Fii pe pace, — îi dîse baba.

Tot cu aceste cuvinte a venit în zori de dîună și Zorilă și s'a culcat în al treilea pat. Pînă atunci baba a fost gătat cămeșile de cusut, și a tot așteptat să i-se scoale feciorii, căci acum erau mari, dar ei nu s'au sculat. Când fu pe la prînzul mare, toți trei se pomeniră în aceeași clipă, și vîdîndu-se unul pe altul, săriră toți trei din pat și se puseră la bătaie. Baba neștiind ce să facă, pentru-ca să-i împace, a aruncat între ei cele trei cămeși. Fiesce-care și-a luat

pe a sa, și așa s'au împăcat. Atunci baba le spuse:

— Dragii mei, nu pentru aceea v'am născut eu pe voi, ca să vă bateți la olaltă, ci pentru altceva. Ascultați: Împăratul nostru are trei fete, și de veți aduce voi soarele, luna și stelele, o să le căpătați de muieri, rămînînd voi împărați după moartea lui. De vreți să încercați, mergeți la împăratul și-i spuneți, dar încă odată vă spun, să vă împăcați bine, că cu sfada nu veți reuși. Vreți? — Vrem! — răspunseră cu toții.

Au mers dar' la împăratul și i-au spus, că ei sînt hotărîți să iee lumea în cap, și să aducă soarele, luna și stelele.

— Bine, — le dîse împăratul, — dar toți trei vreți să mergeți?

— Toți trei, — fu răspunsul.

— Atunci, — dîse împăratul, — ținîndu-mă de făgăduința mea, de veți isbuti, am trei fete și vi le voi da vouă, dimpreună cu împărăția mea după moartea mea. Dar să văd cum vă chiamă?

— Pe mine mă chiamă Serilă.

— Pe mine Meșilă.

— Ear' pe mine Zorilă, — dîseră frații.

— Îmi place de numele vostru, — răspuse împăratul, — dar eu dîc, ca numele celui mai mic să fie Aripă frumoasă. Ascultați-mă pe mine!

— Să trăiesci, împărate! — strigară frații.

Acum Aripă frumoasă, căci așa se va chema de aci încolo Zorilă, începî a se ruga de împăratul, că fiind ei săraci, și trebuindu-le cai și

săbii, să le dea împăratul, care se și învoi, și porunci să aducă trei cai de cei mai frumoși din grajd, și-i arătă fraților, dar suindu-se Aripă frumoasă pe unul călare, acela și cădî cu el. Atunci Aripă frumoasă dîse:

— De acești cai ne dai, înălțate împărate?!

— Du-te și-ți alege din grajd, care îți place, — îi răspunse împăratul.

Atunci s'a dus Aripă frumoasă în grajd și a ales unul slab, slab, de gîndiai că-s numai oasele de el, dar când se sui călare, el dîse:

— Astfel de cai îmi plac mie!

Asemenea le-a ales și fraților sei.

În vremea aceasta împăratul a poruncit să aducă trei săbii de cele mai frumoase.

Vîdîndu-le, Aripă frumoasă puse una din ele în genunchi, o rupse și ear' dîse:

— De aceste săbii ne dai, împărate?!

— Du-te și-ți alege după plac din armăria mea, — îi răspunse împăratul.

Aripă frumoasă s'a și dus și a ales trei săbii ruginite, ruginite, și a dîs: De aceste săbii ne trebuie nouă! Una și-a ținut-o sieși, ear' celelalte le-a dat fraților sei.

După aceste s'au gătît de plecare, au luat trei turte de cenușă în traiste, au încălecat și au plecat. Baba și fetele împăratului i-au petrecut cu ochii, pînă-ce nu i-au mai vădît.

(Va urma.)

această privință deslușiri dela guvern. O parte a adunării se hotărîse pentru o interpelație publică, majoritatea însă recomandă, să se ceară respectivele informațiuni pe cale confidențială.

Presa poloneză de asemenea se ocupă de enunțările principelui de Bismarck și „Gazeta Narodowa” scrie între altele următoarele:

„Bismarck nu se amăgească, că prin măsuri violente ar pute înăduși în supușii sei de naționalitate poloneză spiritul polonez. Presiunea produce contra-presiune; sub impresiunea pericolului amenințator forța impulsivă se va întări fără îndoială la Poloni. În Rusia până acum s'au întrebuințat toate spre desnaționalizarea Polonilor, fără de a ajunge la vre-un succes demn de amintire. Se pare, că cancelarul german contează în ceea-ce privește planurile sale anti-poloneze la cooperarea puterilor vecine. Cât privește pe Austria, noi sîntem liniștiți. He-siteze guvernul cât va hesita, de dragul Germanilor, coroana, care și-a făcut de misiune scutirea naționalităților, oferă destulă garanță, că ea va rămâne străină de o acțiune în contra Polonilor. Probabil, că și Rusia se va gândi de trei ori până când se va decide a lua parte la o luptă, care nu e numai în contra Polonilor, ci în contra întregului slavism îndreptat. Cine știe oare, că sub presiunea germanizării nu vor fi Polonii siliți să caute refugiu chiar în Rusia.... Din acest conflict Polonii pot să profiteze și pot să-și valideze încrederea și înșutit capabilitatea lor de viață.”

Diarul „Correspondance de Vienne” primește următoarele sciri din Belgrad: guvernul regelui Milan a modificat atitudinea sa față cu Bulgaria. El a micșorat în mod simțitor petențiunile sale. Causa, care a determinat la aceasta pe regele Milan, este memoriul, care i-s-a prezentat decătră șefii partidelor progresiste și liberale-naționale. Acest memoriu a fost supus comitetului permanent al Skupcinei. S'au mai supus rezoluțiunii comitetului delegaților și următoarele cestiuni: 1. Cum se poate rezolva criza externă, care există? 2. Ce este de făcut imediat după încheierea păcii, pentru a întări situațiunea internă? 3. Partidul progresist este capabil a face față singur actualei stări de lucruri, sau trebuie să-și alieze și pe șefii altor partide politice? Comitetul a răspuns: asupra întâiului punct, că luând în considerație cum-că Europa nu pare dispusă a respecta tratatul din Berlin, Sârbia trebuie să încheie pace. Asupra cestiunii a doua, cum-că este de neapărată trebuință revisuirea constituțiunii. Asupra cestiunii a treia, opiniile sînt împărțite.

O scire de oare-care importanță politică sosese din Paris. Principele Montenegrului, care a stat vre-o câteva zile acolo spre a contrage un nou împrumut, a plecat la Petersburg. Nu vom avea să ne așteptăm oare la o nouă surprindere la primăvară?

Cât privește demonstrațiunea navală avem numai următoarele date: Sosirea nărilor rusesci la Canea e deja signalizată. Pe insula Creta liniștea nu e conturbată. Fregata austro-ungară „Radeckzy” și mai multe năi cuirasate italiene au sosit în baiul dela Suda, încotro au plecat și trei năi cuirasate engleze.

„Reuniunile de cultură și cestiunea naționalităților”.

(Urmare.)

„Reuniunea transilvăneană a emis un proiect al comisiunii, lung, amănunțit, care s'a și primit. Dar' nici din acesta n'a fost în stare să se desbaiere de frase, și totul e mai mult o consultațiune, idei și dorințe pii, decăt program de lucrare. Un lucru reesă din toate programele de lucrare, anume au de cuget să pună pe scoale pondul de gravitațiune al activității lor.

„Negreșit împregiurarea, că au purces fără plan și program clar definit, caracterizează în mod curios mișcarea reuniunilor. Firea lucrului ar aduce cu sine, ca să fie în curat cu sine respectivii, atât inițiatorii mișcării, cât și aceia, cari plătesc, întemează fundațiuni și împart dividende. Vreu ceva, ce înșiși ei nu știu. Ca și când tot lucrul ar fi fost să fie numai o demonstrație. Să maghiarizeze cu ori-ce preț, e indiferent cum. Ca și cum ar fi vorba numai despre aceea, ca să se dea avânt întregii societăți, ca să se pună la cale în lungul și latul țerii cu toate mijloacele posibile opera maghiarizării. Și pentru aceasta există în acest moment înclinare în societate. Dar' rezultatul pozitiv abia are să fie altul, decăt alarmarea naționalităților, se va spori în mare măsură agitația, rezultat pozitiv

de loc nu va fi. De o parte va deveni fâșișă pofta pentru contopirea naționalităților, dar' de altă parte va fi impotentă.

„Și în aceasta zace toată impotența întreprinderii. De ce a trebuit să se dea cu această mișcare pe față, că nu ne putem împăca cu cugetul, că această patriă e locuită de multe rase și naționalități, că nu putem privi ca asigurată existența acestui stat prelîngă atâte naționalități. Și chiar dacă ar exista această tristă convingere, la ce a fost de lipsă ca să o spunem pe față, înainte de ce am fost în clar cu aceea, că oare cu puțință e să ajutăm astfel acestei lipse și să dăm lucrului o altă stare, înainte de ce am fi fost în clar cu privire la modul și mijloacele, pe care trebuie să le aplicăm. Problema negreșit că e uriașă și chiar dacă s'ar pute rezolva în modul contemplat de reuniuni, înainte de ce ne-am apucat de ea, trebuia să ne gândim că fi-va oare pu puțință a aduna capitalul uriaș, indispensabil, deoare-ce p. e. ceea-ce s'a adunat până acum în Transilvania pe seama Transilvaniei, e atât de neînsemnat, încât deși se poate și cu aceea produce ici-colo o reacțiune, nu se poate totuși dobândi un rezultat pozitiv. Și chiar dacă toate comitatele naționalităților ar încasa acel 1%, totuși față cu mărirea problemei și aceea ar fi de tot puțin. Am cetit o notiță din comitatul Bistrița-Năsăud, în care se țice, că singur acel comitat ar avea trebuință de o astfel de reuniune culturală, cum se proiectează cea ardeleană.

„Așadar' dai pe scoale și asile! Că sub scoale nu se înțeleg institute mai înalte, ci scoale populare, se poate concluda sigur din împregiurarea, că scoala se amintesc în legătură cu asilele. Ele înseși reuniunile încă voiesc să înființeze scoale; aceasta abia va fi cu puțință, cel puțin deocamdată, deoare-ce n'au bani pentru așa ceva. La așa ceva au drept, conform legii pentru scoalele poporale, reuniunile (comitatul după aceeași lege n'are dreptul, numai comunele), dar' ele ar întâmpina multe greutăți, dacă în înființarea de scoale ar voi să concureze cu confesiunile sau comunele. Din punctul de vedere al maghiarizării ar fi și superfluă înființarea de scoale nouă din partea reuniunilor, în cari ar fi ca pondul principal să se pună pe instruirea în limba maghiară, deoare-ce e îngrijit prin art. de lege XVIII din 1879, ca limba maghiară să se propună în toate scoalele. În privința scoalelor populare abia le rămâne așadar' reuniunilor alt rol, decăt ajutorul din partea statului.

„Această procedură cu scoale populare și respective cu asile, atât ceea a statului, cât și a reuniunilor nu poate să aibă decăt scop de maghiarizare, ear' nu acela de a înlesni fiecărui cetățean fericirea pe cariera publică. Din fiecare cetățean voiesc să se fericască pe cariere publice; dintre elevii scoalelor sătenesci abia unul sau două percente sînt destinați decătră părinți, ca să pășească pe cariera „domnească”. Despre înstrăinarea în limba maghiară a acestor unul sau două percente se știu îngrijii părinții în alt mod, nu e de lipsă ca să învețe ungurește acasă la spatele lui Dău, ceea-ce nici nu poate în satele cu giur curat român sau ruten. Dar' chiar dacă ar fi cu puțință aceasta, — a octroa, de dragul acestor unul sau două percente învățarea limbei maghiare marelui număr, ar fi abus, la toată întemplantă însă o procedură necorectă. Ce lipsă are de limba maghiară bietul popor slovac, care locuiesc în masă în comitatele Liptó și Árva, unde poți merge 10—15 mile, fără-ca să dai de sat maghiar. Dacă merge careva ca drotar sau ferestrar prin Alföld, acesta își însușește atâtea, de cât are trebuință. Oamenii, cari frecventează tîrgurile ce cad între hotarele locuite de naționalități, își câștigă atâtea cunoștințe limbistice, cu cât se poată tîrgui un mînz sau junică: acasă acest naționalist n'are lipsă de limba maghiară, deoare-ce legea îi asigură numai cu se-și poată spune cu vorba plîngerile și se-și comenteze durerile sale autorităților, avocatului, ci se privească chiar și în actul redactat în limba lui proprie. Sau se intenționează a se șterge și această lege?

„Pentru a-i ușora comunicațiunea internațională, nu are lipsă de mult, pentru aceasta întru adevăr nu merită a se risca rezultatul ce ar trebui să-l dea în general instrucția în scoalele populare. Scim ce modest e acest rezultat și acum, ce puțin învață în timp de șese ani sîrmanul băiat dela sate. Dacă introducem ca obiect separat limba maghiară și nu ordonăm oare suficiente pentru instruirea ei, atunci nu dobîndim nici un rezultat; dacă ea răpese eleului timp mult, atunci cu atât mai puțin rezultat poate avea în alte obiecte singuratic; nu învață nici ungurește, nici în limba maternă atât, cât se știe bine ceti și scrie, cu atât mai puțin se leagă de el ceva din elementele științei....

„Dacă reuniunile nu voiesc să mințescă în mod plesnitor numirea de „reuniuni de cultură”,

nu li este iertat să ofere ajutor pentru această cultivare. E regretabil, că statul a pășit pe această cărare prin art. de lege XVIII din 1879; se nu-l urmeze pe această cale rătăcită și societatea. Prin impunerea în masă și fără excepțiune a limbii maghiare, dăm cauză fundată naționalităților pentru plîngere, deoare-ce, după cum am expus mai sus, le punem deadreptul stavilă în contra progresării în cultură. Instrucția de scoală, îndeosebi cea poporală, numai atunci are succes, dacă se dă în limba maternă, dacă scoala e în consonanță și în legătură sistematică cu viața paractică. La naționalități observăm o nisuită vioiă spre înaintarea în toți ramii culturii; în aceasta îi împedecăm, îi împedecăm de a se pute ridica din starea de jos culturală, în care se află. Nu e aceasta de natură a-i amări până în adîncul inimii?

„În sfîrșit pentru-ce? Dacă, cel puțin ar fi sigur rezultatul, dacă am fi siguri, că pe calea scoalelor populare am dobîndi rezultate însemnate în privința maghiarizării. Da, se pot dobîndi rezultate mari în amintite locuri, între anumite împregiurări; în alte ținuturi, între alte împregiurări, — nimic. După părerea mea, nu se poate ajunge nici un scop în ținuturi, unde poporul de rînd nemaghiar, locuiesc neamestecat; în astfel de ținuturi ceea știință maghiară se va consuma, întocmai cum în mijlocul verei pămîntul setos înghite cățiva picuri de ploii căduți asupra-i. Acasă nu-l înțelege nime, dacă copilul voiesc să aplice aceea ce a învățat în scoală; îndată-ce a eșit din scoală, el uită ce a învățat, uită înainte de ce ar pute să-și ajute pe propriul sau copil, când ajunge acesta la rîndul său în scoală. În astfel de locuri e o forțare zadarnică, sînt bani aruncați pe nimica aceea, pe care îi întrebuințează statul și reuniunile pentru instrucția în limba maghiară. Tot rezultatul se arată în împedecarea rezultatului, în instrucția generală, în reacțiunea dușmănoasă stîrnită prin tendința de contopire și în accentuarea conflictului național.

„Introducerea propunerii limbei maghiare în toate scoalele populare a fost un pas atât de nehibzuit, ca și care nu a fost permis unui bărbat de stat, unui ministru să propună și unei legislative să primească. Nu cunoascerea suficientă a lucrului, nu cumpenirea matură a dictat articolul de lege XVIII din 1879, ci curentul șovinistic maghiar. Ministrul Trefort a voit să se producă ca om zelos maghiar, deasemene și întreg guvernul Tisza, care avînd puțin titlu la popularitate, a voit să facă odată ceva, cu ce să lingusească publicului mare. Și dieta? A introduce limba maghiară în toate scoalele populare — aceasta e o parolă atât de sonoră, încât nu și-a pierdut efectul asupra masselor, deși această dietă consistă din cuintesența inteligenței țerii...

„Activitatea reuniunilor de cultură licurice până acum foarte slab, și nu e mare prospect, ca să ajungă mari rezultate. În situațiunea economică în general gravă nu se poate spera la adunarea unei sume mari pe calea contribuțiilor, ear' aruncul de dare comitatens probabil, că în multe locuri nu-l vor primi. Pe calea reuniunilor dar', maghiarizarea abia va câștiga avînt mare; nascerea lor posedă o însemnătate mare, întrucât ea e semnificată în privința dispozițiunii și a opiniunii publice. Dovedește, că cu ori-ce preț anumite pofte și aspirațiuni voiesc să pășească pe terenul activității. Dovedește, că sînt mulți, cari nu se pot împrietini cu aceea, că țeara aceasta e poliglotă; dovedește că sînt mulți, cari privesc maghiarizarea generală a celorlalte naționalități ca un lucru posibil.

„Întru adevăr aceasta e o iluziune aproape vrednică de compătimire. Ca să se impună unei jumătăți a populațiunii acestei țeri limba celeilalte părți a populațiunii aceleiași părți în un timp, care e adevărată eră a nascerii principiului național, în un timp, când e imposibil să te joci cu ferul și focul în o țeară, care nu posedă independență, și prin urmare nici libertatea lucrării, între nise împregiurări, când principiul unei părți a puterii executive este *divide et impera*, privind în acest principiu cea mai puternică armă de a stăpîni, pentru-ca să poată ține încordată o națiune cu alta; — aceasta e o înșelare de sine asemenea halucinației.

— „Se aude adeseori tînguirea, că antecesorii nostri au întrelăsat a maghiariza naționalitățile. Să nu fim nedrepti față cu strămoșii, deoare-ce împregiurarea, că naționalitățile au rămas, zace în natura lucrului, ea nu e consecuența neglijenței străbunilor nostri. Istoria, — ori-cât de puțin sînt dealt cum aceste rapoarte clarificate, deși ele formează una dintre cele mai importante părți ale istoriei civilizațiunii — istoria dovedește, că naționalitatea locuitorilor baștini numai acolo s'a absorbit, numai acolo s'a prefăcut în material, din care să se formeze o limbă nouă, unde națiunea cuceritoare a posedat cul-

tură preponderantă. Rapoartele etnografice ale Huniei din timpul cuceririi nu sînt destul de descoperite, și mai puțin cele ale culturii generale, dar' verosimilitatea arată, că popoarele, pe care le-au aflat aci străbunii nostri, au fost în comparație cu aceștia, foarte înaintate. E sigur, că aci existau cetăți, abia suferă îndoială, că aci n'ar fi fost popor agricultor, precăt străbunii nostri erau nomazi asiatici: numerice n'au fost puterici, și tocmai din această cauză au fost așajași la conviețuire încât nu s'au putut amesteca printre celelalte popoare. Verosimil, că în urma superiorității culturale a popoarelor aflate aci, Maghiarii au împrumutat mult din comoara de cuvinte a popoarelor de aci și că mai multă influență prefăcătoare a avut limba acestora, decăt contrarul. Despre efect asimilator n'a putut dar' nici vorbă să fie... Pentru unitatea de limbă n'au avut simțemînt, cum au avut pentru unitatea confesională, pe care au voit să o stoarcă cu fer și foc. Pe idea pentru unitatea de limbă și naționalitate a sf. Stefan, regele nostru, nu putem pune mare pond; cine știe ce scribalău popă evlavios a predicat-o. Dar' despre vre-o persecuție contra limbei, nu amintesc nici paginile istoriei altor țeri. Aceasta e invențiunea secolului XIX, partea umbrasă a acestuia, — căci nu aflăm nimic perfect în lume. Națiunile domitoare nici nu visau odinioară, că se va cere cîndva egalitate pe titlul național, n'au visat, că va exista cîndva cestiune națională, de care ar trebui salvați urmașii prin dispozițiuni preconcepute. Poporul de rînd de rasă străină nu combina, fiindcă era popor și trebile țerii precum și ori-ce afacere publică o isprăvia națiunea predominantă; banii pe cari îi plăteau alte rase, n'aveau culoare, servițiile, pe care le-au făcut nu aveau mai puțin preț decăt acelea, pe care le făcea poporul de limbă maghiară; tirania forței de limbă era considerată ca superfluă. Poate, că rasa domitoare afla măgulire în împregiurarea, că popoare întregi erau puse în serviciul ei; servitorului îi mai plăcea limba străină decăt aceea, pe care o vorbea clasa poruncitorilor; limba maghiară a devenit limba domnitorilor, ear' celelalte, limbele slugilor; așa a fost aceasta și altundeva.

„Străbunii nostri n'au întrelăsat aceea-ce au sîvîrșit în această privință alte națiuni și astfel noi nu putem folosi pentru scopul maghiarizării pretextul, că voim să reparăm neglijența. Nu ne putem lăuda prea tare — ceea-ce se întemplantă foarte adeseori — nici cu aceea, că noi n'am persecutat nici când naționalitățile, deoare-ce aceasta nu s'a întemplantă nici altundeva. Nici chiar Austria nu a persecutat în trecut limba maghiară; aceasta au făcut-o numai în timpul mai nou, pe calea germanizării preconisate de Bach și Schmerling; mai demult se mulțumiau cu: *Faciam Hungariam mendicam, deind servam, postremo catholicam*; nu țiceau, că *germanam*. (Va urma.)

România și Italia.

Reproducem după „Românul” o schiță biografică a decedatului Vegezzi Ruscalla, cunoscutul filo-român, mai ales că sînt puțini oamenii, cari și-au îndreptat privirile asupra Românilor în acel timp, când a făcut-o aceasta Vegezzi Ruscalla.

Giovenale Vegezzi-Ruscalla, publicist italian și cetățean român, unul din cei mai ardenti amici ai României, a încetat din viață la Torino, după-cum s'a anunțat deja, în etate de 87 ani, după o scurtă maladie și cinci ani, după-ce își pierduse vederea. Diarul italian din Roma „Il Diritto” anunțînd moartea eminentului filo-român Vegezzi-Ruscalla, țice, că deși prevădută, nu mai puțin dureroasă ne sosese notița morții adevăratului patriarch al filo-românilor italieni. Perderea lui Vegezzi-Ruscalla — adaugă „Il Diritto” — va fi nu atât de mult simțită printre Italieni, precum va fi la București și în toată România, unde a devenit foarte popular numele lui Vegezzi-Ruscalla.

Născut la 4 Septemvrie 1798, Vegezzi-Ruscalla era unul dintre cei mai distinși publicisti, aparținînd acelei falange de oameni mari și de apărători glorioși ai drepturilor naționalităților, acelei generații puternice, care a dat oameni ilustri în toate ramurile cunoștințelor omenesci.

Vegezzi-Ruscalla s'a ocupat cu multă ardore de filologia neo-latină, a tradus multe opere portugheze, franceze, spaniole, etc., el era membru al Academiei din Portugalia. Din limba engleză și din cea germană a tradus mai multe cărți privitoare la agricultură și la geologie, din limba spaniolă poeme, din cea română mai multe novele istorice: el era membru și al Academiei române; n'a uitat nici limba polonă, traducînd din această idiome mai multe romane. Dar' publicațiile cele mai întinse ale ilustrului scriitor

și venerabilului amic al țerii noastre sunt monogramele etnografice.

Multă vreme n'a fost cestiune importantă, pe care el s' n'o fi tratat în presa italiană cu adâncimea de vederi și cu claritatea, pe care i-le cunosc toți. Articolele lui fură în mare parte reproduse și comentate și de presa străină și mai ales de ziarele române din București, Iași, Craiova, etc., precum și de ziaristica română de preste munți.

În timpul din urmă, censură cu multă asprime tratatul dela Berlin mai ales spoliarea nedreaptă, pe care Rusia, folosindu-se de somnolența Europei, o făcu României, luându-i una din provinciile cele mai frumoase și mai înfloritoare: Basarabia! Vegezzi-Ruscalla a fost multă vreme înalt funcționar al ministerului de externe în Italia, trecu pe urmă la cel de interne, și fu inspector general al temnițelor; la cameră a fost de mai multe ori trimis a reprezenta Italia și în cele din urmă era reprezentantul provinciei de Lucca; el a ocupat mai multe sarcini guvernative, pa care le-a împlinit cu dibăcie și patriotism. E vrednic de însemnat, că în viața sa, acest ilustru publicist s'a ocupat mult de România. El era unul dintre cei dintâi filo-români, care a profesat o simpatie profundă pentru sentinela latină dela Dunăre, care de 18 secole, în mijlocul atâtor vijelii, își țină neatinșă naționalitatea. Urmărind cu dragoste și răbdare toate evenimentele ce frământă țeara noastră, ori-ce și de durere și de restriste pentru Români, era și pentru dînsul o și de doliu.

Dela 1830 el a început să așeze drepturile poporului român cu atâta energie și eficacitate, încât exemplul lui fu urmat de alți scriitori celebri ca Edgard Quinet, Ubicini, Michelet, etc., cari produsă opere renumite cu privire la națiunea română dela Dunăre. Vegezzi-Ruscalla neteși drumul, și în urma lui mulți publicisti îmbrățișară cu ardore cauza Românilor; ceea-ce se vede lămurit din ziarele italiene: „La Liberta”, „La Capitale”, „Il Cittadino di Savona”, „l'Italie”, „La Gazzetta di Torino”, „La Lombardia” și mai cu deosebire, „La Riforma”, și „Il Diritto” două ziare, cari au o stimă și o afecțiune, limitată pentru România. În acest din urmă nota simpatică o ține sus unul din principalii săi redactori politici și director al părții literare. Am numit pe comandorul și profesor B. E. Maineri, amic al țerii noastre. În timpul războiului din 1877—78 toată presa italiană făcu urări călduroase pentru triumful Piemontului Oriental, cum îl chema regretatul Vegezzi-Ruscalla.

Și n'a fost nici o cestiune privitoare la Români, pentru care Vegezzi-Ruscalla s' n'ie condeit spre a le apăra interesele cu toată aprinderea tinereții, deși etatea îi era de 87 ani, și continuă a scrie pentru națiunea română, cum nu de mult, se pot vedea prin ziarele italiene din Turin, Milan, Genova, Savona, cari publică articole foarte meritoare asupra cestiunilor naționale ale României.

Și mulțumită acestui sprigin și spriginului altor filo-români, cari îi imită exemplul, România numără astăzi în Italia întreagă, și mai ales la Roma, multe ilustrații de ale presei, cari susțin drepturile naționalității române. În „Diritto” și în „Reforma” am vădit nu o singurădată scrieri cugetate bine, cu privire la națiunea noastră. Italia, o ținea și o repeta adeseori regretatul Vegezzi-Ruscalla, ori câte-ori apăra pe România se apăra pe dînsa, pentru-că existența ei este întemeiată pe dreptul de naționalitate. Dl. Cairoli, fost președinte al consiliului de miniștri amic intim al dlui B. E. Maineri, care nu puțin a contribuit prin intervențiunea sa prelungă dl. Cairoli, spre a recunoaște mai repede proclamarea regatului român, intervențiune care i-a tras din partea fostului ministru al țerii la Roma. Dl. Nicolae Crețulescu, conferirea Coroanei României; dl. Crispi, fost ministru, dl. Oliva, fost ministru, fost director al ziarului „La Riforma”, deputat în parlamentul italian și publicist și care cunoaște limba română, ocupându-se în ultimul timp cu traducerea poezilor regretatului C. A. Rosetti și unul din cei mai asiduoși lectori ai ziarului „Românul”, care se primesc dela 1870 la biblioteca camerei deputaților; dl. Primo Levi, director al ziarului „La Riforma” tiner cu mare talent; dl. B. E. Maineri, publicist italian cunoscut și pe care în curând sperăm, că orașul seu natal îl va trimite să reprezente națiunea italiană în parlament, sînt dintre cei mai inteligenți apărători ai poporului român; putem cita apoi cu recunoștință, și alți apărători și prietini ai României printre persoanele ce ocupă funcțiuni înalte în statul italian, ca actualul președinte al consiliului de miniștri Depretis, precum și fostii miniștri Mancini, Baccelli, etc. Comitete Tornelli, reprezentantul Italiei la București, comandorul Malvano,

directorul general al politiceii străine italiană, comandorul Peiroleri, director general al ministerului de externe, etc. etc., și ar fi prea lung să vorbim aici de ceilalți filo-români. Acum legăturile de sânge între aceste două națiuni surori sînt destul de bine consolidate, mulțumită spriginului desinteresat al ziaristicii și al mai multor persoane politice eminente, cari dau inspirațiune unora din ziarele locale și din provinciile italiene.

În parlament nu o singură dată s'a audiat vorbindu-se cu simpatie despre națiunea română. Adeseori vocea lui Vegezzi-Ruscalla s'a ridicat în favoarea noastră. El era amicul lui Cavour. Vegezzi-Ruscalla era însărcinat de regele Victor Emanuel și de Cavour ca să primească la Torino, pe un trimis extraordinar român, acum vre-o 24 de ani, dar' despre aceasta și despre numeroase alte legături ale lui Vegezzi-Ruscalla cu țeara noastră, îmi rezerv a vorbi cu altă ocaziune, după-ce voi pune în ordine numeroasele și efectuoasele sale scrisori.

Înturnându-ne la Vegezzi-Ruscalla sau cum ținea amicul Mihail Bestelei, „revin!” la regretatul filo-român — nu e mult de atunci — formându-se la Roma un comitet filo-elenic, arată prin ziarele italiene, că Italienii datoresc o mai mare simpatie Românilor decât Grecilor. Și vocea lui fu ascultată. Comitetul, de care este vorba, și-a și dat obștescul sfârșit, în aplauzele filo-românilor. (Va urma.)

Cronică.

Noul director al institutului alienaților din Sibiu. Ministrul reg. u. de interne a numit de director la institutul alienaților din Sibiu pe medicul secundar dela institutul de alienați din Austria-de-jos, Dr. Eugen Konrad.

Frecuența gimnasiului român din Brașov. Aflăm, că până când gimnasiul ev. A. B. din Brașov e frecuat numai de 209, gimnasiul român numără 245 scolari.

Tortură. „Pester Lloyd” împărtășește un caz, care varșă o posomorită lumină asupra iuștii maghiare. E vorba de un omor în comitatul Torontalului. Ucișătorul Csongrádsky a declarat înaintea judei instructor din Chichinda-mare, că fasiunile au fost stoarse dela el prin bătaii și torturi de tot felul. Făcându-se în urma acestora cercetare s'a constatat, că unele dintre ranele lui Csongrádsky au fost periculoase. Fălcile i-au fost cu totul sdobite și creierii atacați prin multe lovituri ce le-a primit preste cap astfel, încât de multe-ori devenia rabiatic. La 25 Ianuarie a. c. a murit Csongrádsky și în urma obducțiunii s'a constatat, că trupul lui a fost plin de rane cauzate prin bătaii și lovituri.

„Iconarii” și „Făcliarii” au pățit-o. Anume ministrul reg. ung. de interne a dat ordin, ca colportatorii de icoane sfinte și de produse de presă, așa numiți „iconarii” și „făcliarii” să fie de aici înainte supravegheați.

Cestiunea teatrului maghiar din Timișoara începe a molesta pe toți binesimțitorii. Căpitanul suprem din Budapesta, care mai nainte a fost primar în Timișoara, dl. Török a adresat acum unei foi din Ungaria-de-Sud o scrisoare în afacerea teatrului maghiar din Timișoara apelând la publicul maghiar, ca să spriginească cu orice preț acest teatru, care ar fi să fie templul naționalității maghiare în acele părți. În acea scrisoare dl. Török spune, că termenul pentru maghiarizarea globului ungar expiră acuzi și până acum s'a experimentat, că cu școala nu s'a făcut nici un progres pe terenul maghiarizării. Trebuie să se desvolte o activitate mai mare pe teren social — trebuie deci spriginit teatru din Timișoara.

Adunarea generală a comitatului Timiș a votat la 1 Februarie n. din nou un ajutor de 4000 fl. pe seama acestui teatru maghiar.

Bustul poetului Gr. Alexandrescu. Aflăm, — scrie „Telegraphul” din București — că publicul a început să spriginească frumoasă inițiativă luată de societatea „Revistei Literare” pentru facerea bustului poetului Gr. Alexandrescu lucrat cu atâta abilitate și măiestrie de sculptorul George I. Jolnary.

Monument bulgăresc. Ultimul număr din „Ruskaya Medițina” descrie un proiect al unui monument, care are să se ridice în Sofia, în memoria celor 531 ofițeri medici ruși căzuți în timpul războiului ruso-româno-ture din 1877—1878. Planul e făcut de un arhitect italian și monumentul ar consta din o piramidă enormă de blocuri de stânci, pe ale căror fețe vor fi gravate pe fiecare bloc câte 3 sau 4 numiri de ale decedaților. Rața acestui monument e făcut de peatră cioplită și pe cele 4 fețe bine lustruite vor fi gravate numirile bălălelor celor mai importante. Un monument similar va fi ridicat și în Caucaș.

Mulțumite publice.

Eforia școlară a fostilor grănițeri români a compag. II din regimentul român I de graniță exprimă mulțumită publică prea grațioasei d-șoare Emilia Roman din Hațeg, care a donat pentru biblioteca școlii noastre următoarele cărți:

1. „Catechism” edat în Blaj 1857.
2. „Educațiunea în școală și acasă” de Michail Velcean, Sibiu 1877.
3. Statutele băncii generale de asigurațiune reciprocă „Transilvania”.
4. „Istoria Ungariei” pentru școlile poporale de Dr. Nicolau Pop, Brașov 1877.
5. „Istoria pentru începutul Românilor în Dacia” de Petru Maior, Buda 1812.
6. „Eutropii breviarum Romanae Historiae” Claudiopoli 1800.
7. „Amicul școlii” de Visarion Roman, 1860.

Primească deci sincera noastră mulțumită, ce pe această cale i-o împărtășim ca recunoștință.

Din ședința eforiei școlare grănițeresci de reuniune, ținută

Hațeg, la 27 Decem. 1885 (8 Ian. 1886).

George Ciuciu, Nicolae Sânzian,
președinte. secretar.

Eforia școlară, a fostilor grănițeri în comp. a II-a din fostul regiment român I de graniță, exprimă mulțumită publică tuturor acelor prea stimați și marinimoși domni, cari ne-au donat cărți pentru înăvuișirea și mărirea bibliotecii școlii noastre, înosebi prea grațioasei d-șoare Lucreția Muntean din Hațeg, la a cărei stăruință am primit pentru biblioteca noastră următoarele donuri:

Dela p. t. domni: Ioan Stoicescu, avocat în Craiova (România) 24 volume în limba franceză „Bibliothèque des ecclis”; Constantin Lipan, maior în regimentul de infanterie în Tirgu-Jiu (România) 10 opuri prețioase; Nicolae N. . . , căpitan în regimentul de infant. în Tirgu-Jiu (România) 2 volume; Victor Nestor, magistr. în Tirgu-Jiu 4 broșuri deosebite; Basiliu Craiu, grefier la trib. Tirgu-Jiu un op prețios; Titu D. Frumușanu, avocat în Tirgu-Jiu 20 diferite volume; Constantin Hurezan, sub-prefect în Plasa Jiu, 5 lei noi; Nicolae Popoviciu, proprietar 5 lei noi, (toți din România.)

Primească deci cu toții mulțumita noastră cea mai sinceră pentru marinimoasele donuri (în preț de peste 120 lei), ce pe această cale li-o împărtășim ca recunoștință.

Din ședința eforiei școlare centr. grăniț. de reuniune, ținută în Hațeg la 8 Ianuarie 1886.

George Ciuciu, Nicolae Sânzian,
președinte. secretar.

Varietăți.

(Fabrică pentru instrumente de spargere) se ține că se află în orașul Denver din Colorado. Această fabrică a făcut un ferestruu cu electricitate. Pânza ferestruului este de platină. Cu acest ferestruu poate omul să taie în cetel cu înțelul ori-ce casă de bani fără de a mai lua în ajutor alt factor particular. Iuțea este lucrul principal, la spargeri, de aceea se ia în ajutor și electricitatea. Printr'un curent electric se înfărbentează pânza ferestruului până se face incandescentă și atunci ferestruiesce casa de bani și mai iute decum ar pătrunde un ferestruu comun sau obicinuit printr'o casă de bani de lemn de aceea mărime. Factorul fabricii a făcut o probă în prezența unui raportor. El îndreaptă un curent electric dintr'o mașină galvanică asupra pânzei ferestruului. La moment pânza se făcu roșie ca jarul. După aceea printr'o mânășă sau curbă puse pânza în mișcare și în rama sa se mișcă înainte și taie o nocovalmă grea și groasă cu atâta ușurință, ca și când ar fi fost un caș. Tot așa de ușor a tăiat o bucată dintr'un puternic drug de oțel. Așadar' de aci încolo nu mai oferă casele de fer nici o garanță sigură în contra spargerilor, pentru-că ingenioșii inventatori ai ferestruului de platină vor inventa și sfredele necesare, pentru-ca cu acelea să găurească casele de fer și apoi prin gaurile făcute să bage ferestruul de platină și la moment este casa de fer spartă. Acum și fabricanții caselor de fer trebue să iee precauțiuni spre a paraliza invențiunile cele nouă.

(Poporațiunea Rusiei.) Comitetul central de statistică din St.-Peterburg publică de abia astă-vară rezultatele censului făcut în 1882. În anul acesta poporațiunea Rusiei era de 77,879.521 locuitori, dintre cari 38,651.977 bărbați și 39,227.544 femei. Împreună cu guvernele asiatiche și cu marele principat Filanda se sue poporațiunea Rusiei la totalul de 102 milioane. Din poporațiunea din Europa cad 9,263.100 pentru orașe și 68,616.428 pentru sate. Excedentul de populațiune femină are loc numai la țeară, căci în orașe prin grămădirea lucrătorilor preponderază bărbații. În genere în orașe vin la 100 de bărbați, 89.2 femei, ear' la țeară 103.3 femei pentru o sută de bărbați.

Mai împoporată este guvernă Mosevei, unde vin 73.1 locuitori de fiecare vârstă pătrată, și guvernă Podoliei, unde vin 61.7 locuitori de vârstă pătrată. Ear' cea mai slab împoporată e guvernă Astrahanului, unde vin pe o vârstă pătrată abia 0.4 locuitori. În anul 1882 avură loc în Rusia 3,904.577 nasceri, 3,033.569 casuri de moarte și s'au înscris 716.248 căsătorii.

(Doi comeți în Aprilie.) Cei doi comeți descoperiți în luna lui Decemvrie, unul de Fabry

în Paris și altul de Bernard în Nashville, și cari acum se pot vedea numai cu telescopul, vor deveni în Aprilie vizibili cu ochiul liber. Cometul lui Fabry va fi vizibil la începutul lui Aprilie stilul nou în dreptul constelației Cassiopea, apoi va trece în Perseu, unde va ajunge la o strălucire mare, care descrescând, va trece iute în constelația Auriga și Taur, pentru a dispărea după câteva zile sub orizontul nostru. Pentru emisfera australă el va fi vizibil încă până la finele lui Iulie, dar' numai cu telescopul. Cometul lui Bernard va deveni vizibil pentru ochiul nearmat tot la începutul lui Aprilie și anume în constelațiunea Andromeda, crescând în celeritate și lumină va trece în constelația Berbecului, unde va ajunge la cea mai mare strălucire și apoi în luna lui Maiu va părăsi emisfera noastră. Astfel vom avea în luna lui Aprilie spectaculul rar al doi comeți unul lângă altul. Unul din ei va fi poate circumpolar pentru orizontul nostru, adică nu va mai apune de loc.

În Viena fu planeta Venus, luceafărul nostru, într'o și vizibilă ziua. Sciind aproximativ locul pe cer, unde ar pute fi ea într'un timp anumit al zilei, s'ar pute încă descoperi cu ușurință.

Bibliografie.

„Fôia Diecesană.” Organ al eparchiei gr.-or. rom. a Caransebeșului. Apare odată în săptămână: Dumineca. Caransebeș, 12/24 Ianuarie 1886. Anul I. Nr. 2. Sumar: Circulare episcopesci. — Cultura preoților. — Acte și documente din trecutul Episcopiei ortodoxe resăritene române a Caransebeșului. — Datinile și moravurile popoarelor Daciei preromane și colonizarea ei. — Varietăți. Concursuri și alte inserate.

„Miosotul.” Poesii. — **„Nostagia.”** Poesii. — **„Fulga sau ideal și real.”** Novelă. — De Gr. H. Granda. De vîndare la București.

În curînd va eși de sub tipar și se poate procura sau abona până în 1-a Aprilie cu prețul de 55 cr. dela autorul în B. Szarvas, comit: Békés, — „Cura naturală” sau metodel cu apă rece de Grigoriu T. Niculescu, compus după autori practici și date sigure și va cuprinde: Partea I-a — principiul curei de apă, mijloacele curei, cauzele morburilor. Alimentele stricicioase și sănătoase. Evaporarea corpului. Influențele rele. Causa sucurilor băloase e principiul fundamental al curei cu apă. Patimi de stomach și de nervi. Alinaarea morbului. Ce se poate spera dela cura de apă. Alimentarea pe timpul curei. Bentura de apă. Îmbrăcămintea. Asudatul și pachetarea, — modul exoperării acestora. În scaldă. Observațiuni. Folosirea apei. Soiul diferitelor scalde și metodel folosirii. Preumblarea. După scaldă. Scaldă aerină. Boale colerice și tiphos. — Partea II-a Normativ. Scalde după soiul lor. Cuptușele. etc. etc. În fine partea III-a cuprinde: boale morburile, cari se pot cu succes cura prin apă și anume: tot soiul de sgărșiri și convulsii de stomach. Strinsoare, disenteria, cholera, obstrucțiuni și emoroide, greața și vomarea, inflamațiuni și aprinderi. — Vîrsatul și scuipatul de sânge. Udule sîngios, înuciarea udului, morburii muieresci și bărbătesci. Nervositatea, somnulența, nesomnul, durere de ochi, cap, de dinți, gît și de pept. Aprindere de plămîni, și altele, mai departe orbanț, scarlat rîe, scrofula, tușă, friguri, idropică (boală de apă), boale venerice sau siphilitice, buboi și umflături, gangrenă, boală engleză, tubercule, sclintituri, degerături, reumatism și alte boale. — Această carte în librării se va vinde cu 80 cr.

Serviciul telegrafic

al

„TRIBUNEI”.

București, 4 Februarie n. Se asigură, că guvernul Bulgariei pretinde dela Sîrbia o despăgubire. Madjid-Pașa e însărcinat a face această pretențiune în numele Porții.

Filipopol, 4 Februarie n. Karaveloff a îndrumat pe prefecți a face fără amânare cunoscută populațiunii irada Sultanelui, care recunoaște uniunea Bulgarilor sub guvernul principelui Bulgariei.

Atena, 4 Februarie n. Guvernul Greciei răspundînd la nota puterilor, expune, că ține de prisos a lămurii din nou punctul seu de vedere; declină dela sine ori-ce răspundere pentru urmările eventualului conflict, declarînd, că trebue să țină incompatibilă ori-ce împedecare a întrebunțării libere a puterilor grecesci cu drepturile de coroană și interesul politic al Greciei.

Londra, 4 Februarie n. Noul cabinet s'a format.

Director: **Ioan Slavici.**

Redactor responsabil: **Cornel Pop Păcurar.**

Economic.

Comerțul în Bulgaria. Pentru a veni în ajutor comerțului, banca națională, reținută și paralizată în operațiunile sale din cauza resbelului, va începe chiar luna viitoare a deschide ghișeurile sale comercianților, care au mare trebuință de credit. Sigur, că în cursul afacerilor vor lua un avânt mult mai puternic decât a fost înaintea resbelului. Singură Rumelia, acest paradis din Peninsula-Balcanică, va da comerțului bulgar un debușeu mare.

Convențiunea comercială cu România. „Pol. Corr.” primesce din București următoarele: Aici sunt primate cu o viasă satisfacție pregătirile, ce se fac în Austro-Ungaria pentru deschiderea negocierilor privitoare la convențiunea comercială cu România. În ce privește locul negocierilor, guvernul român, fiindcă negocierile în privința convenției ce expiră s'au făcut la Viena, are de gând să propună de astădată, din motive de reciprocitate, București.

„Correspondence de Vienne” ȳice că trebuința de a negocia pentru noul tratat de comerț cu România se impune din ce în ce mai mult. Mai mulți comercianți, care exportează mărfuri în România, vorbesc deja, că au să se transporteze în Germania, căci de acolo le va fi mai lesne de a-și urma operațiunile, care, la Viena devin din ce în ce mai grele.

Petroleum din Asia. „Telegraphului” i-se scrie din Odesa, că acolo a sosit primul transport de petrol din Batum (Caucazia) în cantitate de 130.000 puduri. Transportul se va face de aȳi înainte cu ajutorul unor vase construite dinadins pentru transportarea petrolului. O societate din Pesta a contractat cu compania Nobel, un contract, prin care compania se obligă a transporta prin Dunăre, la Pesta, în decurs de un an, 4.700.000 puduri petrolului nerafinat. Pentru acest transport se vor întrebuința trei vapoare speciale.

Ȳncurajarea industriei casnice. Membrele societății „Furnica” din București au pus spre vânzare în bazarul societății din calea Victoriei 120 diferite costume românești, marame, stole pentru mobile, perdele alese și brodate, velințe

scoarte, pânzături de bumbac de in, de borangic, stofe de lână pentru haine bărbătești și alte obiecte produse ale industriei casnice, toate cu prețurile cele mai mici posibile.

Lăcustele în Rusia. Guvernul rus a dispus ca la primăvară să se întrebuinȳeze regimentele casarmate la Ismail pentru desgroparea lăcustei, care s'a ȳngropat în acest județ din Basarabia într'o cantitate foarte mare. Zemstvo din Chișineu pregătește paie și păcură pentru a ȳntrebuinȳa focul ca mijloc de distrugere a insectei.

Industria în Suedia. Regele a cetit la deschiderea Rigstagului un discurs, în care constată situaȳia rea, în care se găsește unele ramuri industriale. Regele adause, că guvernul a primit petiȳiuni numeroase, prin care se cere adopȳiunea drepturilor de protecȳiune și că acele petiȳiuni sunt obiectul unui examen scrupulos.

Ȳn cursul lunii lui Mai se va ȳȳine la Roma un congres de horticultură.

Comisiunea organizatoare a acestui congres s'a ȳntrunit deja și a numit președinte de onoare al ei pe ducele de Torlonia.

Tȳrgul de rȳmatori în Steinbruch. Ȳn 2 Februarie n. s'a notat: unguresci bătrȳni gri 40.— cr. până 41.— cr. unguresci gri, tineri 43.— cr. până 44.— cr. de mijloc 42.— cr. până 43.— cr. ușori 41.— cr. până 42.— cr. marfă țerȳnească, grea 38.— cr. până 40.— cr. de mijloc 38.— cr. până 40.— cr. ușoară 37.— cr. până 40.— cr. românești de Bakony, gri — cr. până — cr. transito de mijloc — cr. până — cr. transito ușori — cr. până — cr. transito sȳrbesci gri 38.— cr. până 39.— cr. transito de mijloc 37.— cr. până 38.— cr. transito ușori 36.— cr. până 37.— cr. ȳngreșȳți cu ghindă — cr. până — cr. per 4% compenȳi la gară.

Cursul la bursa de mărfuri din Budapesta
dela 3 Februarie st. n.

Grȳu (din Banat): 72—73 Kilo fl. — până — 74—79 Kilo fl. — până — (lungă Tisza) 72—74 Kilo fl. — până —, 74—79 Kilo fl. 7.90 până 8.20, (de Pesta) 72—74 Kilo fl. — până —, 74—79 Kilo fl. 7.80 până 8.10, (de Alba-Regală) 72—74 Kilo fl. — până —, 74—79 Kilo fl. 7.80 până 8.10, (de Baeska) 72—74 Kilo fl. — până —, 74—79 Kilo fl. 7.90 până 8.20, (din Ungaria de nord) 72—74 Kilo fl. — până —, 74—79 Kilo fl. 7.45 până 7.85.
Sȳcara (ungurească) 70—72 Kilo fl. 6.15 până 6.35

(Orȳ nutreȳ): 60—62 Kilo fl. 5.40 până 5.70; (de berȳrie) 62—84 Kilo fl. 6.— până 8.80.

Ovȳs (unguresc) 37—40 Kilo fl. 6.30 până 6.75.

Cucuruz (de Banat): dela fl. 5.15 până 5.20; de alt soi fl. 5.10 până 5.15.

Rapiȳa fl. 10.— până 10.15; de Banat fl. 10.— până 11.50.

Mȳlaiu (unguresc): fl. 4.60 până 4.80.

Ȳmpul de furnisare.

Grȳu (primăvară) 75 Kilo fl. 7.87 până 7.89 (per Septembrie—Octombrie) Kilo fl. 8.12 până 8.14.

Sȳcara (primăvară) 69.7/10 Kilo fl. 5.56 până 5.58

Cucuruzul (Maiu—Ȳunie) fl. 5.47 până 5.48.

Rapiȳa (August—Septembrie) fl. 10.9/8 până 10.7/8.

Spirit (brut) 100 L. fl. 23.75 până 24.25.

Bursa de București.

Cota oficială dela 2 Gebruarie st. n. 1886.

Renta amort. (5%)	Cump.	93.1/4	vȳnd.	94.—
Rur. conv. (6%)	„	86.—	„	86.1/2
Acȳ. de asig. Dacia-Rom.	„	268.—	„	289.51
Banca naȳională a Romȳniei	„	1085.—	„	1183.—
Ȳmpr. oraș. București	„	29.—	„	—
Acȳ. de asig. Naȳionala	„	224.—	„	—
Credit mob. rom.	„	—	„	—
Scrișuri fonciare urbane (5%)	„	81.—	„	81.—
Schimb 4 luni	„	—	„	84.—
Societ. const.	„	187.1/2	„	230.1/2
Aur	„	16.1/4	„	16.1/2

Bursa de Budapesta

din 3 Februarie st. n. 1886.

Renta de aur ung. 6%	Cump.	8.55	vȳnd.	8.65
„ „ hȳrtie „ 4%	„	11.20	„	11.25
„ „ hȳrtie „ 5%	„	10.20	„	10.25
Ȳmprumutul cȳilor ferate ung. (1-a emisiune)	„	1.21	„	1.22
Amortisarea datoriei cȳilor ferate de ost ung. (2-a emisiune)	„	—	„	—
Amortisarea datoriei cȳilor ferate de ost ung. (3-a emisiune)	„	—	„	—
Bonuri ale ung.	„	—	„	—
„ „ cu cl. de sortare	„	—	„	—
„ „ bȳnȳțene-tișene	„	—	„	—
„ „ cu cl. de sortare	„	—	„	—
„ „ transilvane	„	—	„	—
„ „ croato-slavone	„	—	„	—
Despȳgubire pentru diȳma ung. de vin	„	—	„	—
Ȳmprumut cu premiu ung.	„	—	„	—
Ȳosuri pentru regularea Tisei și Seghedin	„	—	„	—
Renta de hȳrtie austriacă	„	—	„	—
„ „ argint austriacă	„	—	„	—
„ „ aur austriacă	„	—	„	—
Ȳosurile austr. din 1860	„	—	„	—
Acȳiunile băncei austro-ungare	„	—	„	—
„ „ de credit ung.	„	—	„	—
„ „ „ austr.	„	—	„	—
Scrișuri fonciare ale institut. de cred. și ec. „Albina”	„	—	„	—
Argintul	„	—	„	—
Ȳalbeni ȳmpȳrȳtesci	„	—	„	—
Napoleon-d'ori	„	—	„	—
Mȳrci 100 imp. germane	„	—	„	—
Londra 100 Livres sterline	„	—	„	—

Bursa de Viena

din 3 Februarie st. n. 1886.

Rentȳ de aur ung. 6%	—	—
„ „ hȳrtie „ 4%	101.80	—
„ „ hȳrtie „ 5%	93.30	—
Ȳmprumutul cȳilor ferate ung. (1-a emisiune)	152.—	—
Amortisarea datoriei cȳilor ferate de ost ung. (2-a emisiune)	99.40	—
Amortisarea datoriei cȳilor ferate de ost ung. (3-a emisiune)	127.70	—
Bonuri rurale ung.	113.25	—
„ „ cu cl. de sortare	104.—	—
„ „ bȳnȳțene-tișene	104.—	—
„ „ cu cl. de sortare	103.75	—
„ „ transilvane	104.—	—
„ „ croato-slavone	103.75	—
Despȳgubire pentru diȳma ung. de vin	93.50	—
Ȳmprumut cu premiu ung.	117.75	—
Ȳosuri pentru regularea Tisei și Seghedin	123.30	—
Rentȳ de hȳrtie austriacă	84.45	—
„ „ argint austriacă	112.60	—
Ȳosuri austr. din 1860	140.50	—
Acȳiunile băncei austro-ungare	870.—	—
„ „ de credit ung.	306.50	—
Argintul	299.30	—
Ȳalbeni ȳmpȳrȳtesci	5.92	—
Napoleon-d'ori	10.02	—
Mȳrci 100 imp. germane	61.95	—
Londra 100 Livres sterline	126.35	—

Cursul pieȳei din Sibiu.

din 4 Februarie st. n. 1886.

Hȳrtie-monetȳ romȳnă	Cump.	8.55	vȳnd.	8.65
Lire turcesci	„	11.20	„	11.25
Ȳmperiali	„	10.20	„	10.25
Ruble rusesci	„	1.21	„	1.22

Cea mai bunȳ [183] 9

Hȳrtia de țigarete
e veretabilul

LE HOUBLON

fabricat francez
de CAWLEY & HENRY, ȳn PARIS

A se feri de imitaȳiune.

Aceastȳ hȳrtia se recomandȳ cu cȳldurȳ din partea domnilor Dr. I. I. Pohl, D. E. Ludwig, D. M. Lippmann profesori de chimie la universitatea din Viena, pentru curȳȳenia sa absolutȳ și pentru-cȳ nu are ȳn consistenȳa sa nici o materie stricȳcioasȳ.

500 ȳLLES
C. C. HENRY
17, rue Bȳranger, ȳ Paris

Mersul trenurilor

pe liniile orientale ale cȳii ferate de stat r. u. valabil din 10 Ianuarie 1886.

Budapesta—Predeal					Predeal—Budapesta					Budapesta—Arad—Țeuș					Țeuș—Arad—Budapesta					Copșa mică—Sibiu				
	Tren omnibus	Tren accelerat	Tren omnibus	Tren de persoane		Tren de persoane	Tren accelerat	Tren omnibus	Tren omnibus		Tren omnibus	Tren de persoane	Tren omnibus		Tren de persoane	Tren omnibus	Tren de persoane	Tren omnibus		Copșa mică				
Viena			7.15	3.15	București			7.45		Viena		11.—		Țeuș		11.09	3.56	5.20	Copșa mică		1.11			
Budapesta	6.47	1.45	7.29	6.20	Predeal			12.50		Budapesta	8.05	8.—		Alba-Iulia		11.56	4.27	5.57	Șeica mare		1.32			
Szolnok	11.22	3.51	8.27	9.26	Țimiș			1.40		Szolnok	11.02	12.00		Vințul de jos		12.20	4.53		Loamneș		2.01			
P. Ladány	2.20	5.28	8.37	11.40	Brașov	{	—	2.27		Arad	3.37	5.55		Șibot		12.25	5.19		Ocna		2.24			
Oradea-mare	{	4.39	6.41	9.37	{	6.22	2.55			{	4.00	6.05		Orăștia		1.19	5.41	Sibiu—Copșa mică	Sibiu	10.25				
		6.46	9.45	1.52		7.01	3.38	4.13	6.08															
Várad-Velenceze			9.59	2.—	Feldioara		7.33	4.17	Glogovaț	4.13	6.19		Deva		2.35	6.39	Ocna		10.46					
Fugyi-Vásárhely			10.28	2.11	Ágostonfalva		8.01	4.47	Pauliș	4.51	7.—		Branicica		3.04	7.04	Loamneș		11.09					
Mező-Telegd			11.36	2.34	Homorod		8.45	5.42	Radna-Lipova	5.10	7.23		Ilia		3.36	7.29	Șeica mare		11.32					
Rév		7.14	12.10	3.18	Hașfalău		10.10	7.37	Conop	5.38	7.51		Gurasada		3.50	7.41	Copșa mică		11.52					
Bratca		7.42	12.46	3.41	Sighisoara		10.39	8.21	Bérvava	5.57	8.10		Zam		4.25	8.12								
Bucia			12.46	3.41	Elisabetopole		11.19	9.05	Soborșin	6.42	8.58		Soborșin		5.09	8.49								
Ciucia			1.48	4.01	Mediaș		11.54	9.43	Zam	7.14	9.28		Bérvava		5.56	9.29								
Huiedin		8.31	3.09	4.26	Copșa mică	{	12.12	10.02	Gurasada	7.43	9.56		Conop		6.18	9.49								
Nedășdu		9.01	3.42	5.08	{	12.37	6.—		Ilia	8.01	10.17		Radna-Lipova		6.57	10.23	6.14	Cucerdea		10.00				
Cluj	{	10.01	4.12	5.27		{	12.56	6.20		Branicica	8.21	10.38		Pauliș		7.12	10.37	6.30	Cheța		10.31			
			4.30	5.50	12.32		6.20	Deva	8.47	11.05		Glogovaț		7.27	10.52	6.47	Ludoș		10.53					
Apahida			4.48	6.02	Blaj		1.30	6.59	Simeria (Piski)	9.40	11.55		Șibot		8.10	11.32	7.17	M. Bogat		11.03				
Ghiriș			4.56	6.24	Crăciunel		1.45	7.15	Orăștia	10.10	12.24		Arad		9.—	12.27	7.32	Cipeu-Iernut		11.44				
Ghirbău			5.17	6.43	Țeuș		2.34	7.43	Vințul de jos	10.34	12.53		Szolnok		2.39	5.10		Kerelő-Sz.-Pál		12.00				
Nedășdu			10.01	6.43	Cucerdea		3.36	9.04	Alba-Iulia	11.04	1.22		Budapesta		6.50	8.16		Nireșteu		12.26				
Cluj	{	12.05	6.40	6.43	Ghiriș		4.11	9.32	Țeuș	7.33	12.05	2.24	Viena			6.05		Oșorheiu		1.16				
			6.40	6.43	Apahida		5.36	10.32										Reghinul-săs.		3.08				
Țeiuș			5.10	10.24	Cluj	{	5.56	12.32												9.35				
Crăciunel			5.41	10.59	{	6.16	6.08	12.59	8.—	Simeria (Piski)—Petroșeni				Petroșeni—Simeria (Piski)										
Blaj			6.02	11.28		Nedășdu		6.37	8.34		Simeria	11.50	2.33		Petroșeni		6.49	9.33	Reghinul-săs.		4.22			
Micăsasa			6.40	11.44	Ghirbău		6.53	8.59	8.34	Streiu	12.27	3.23		Banița		7.27	10.14	{	6.14	5.52				
Copșa mică			7.—	12.18	Ghiriș		7.08	9.56	8.59	Hațeg	1.19	3.49		Crivadia		8.06	10.54		6.34	12.25				
Mediaș			6.01	1.01	Aghiriș		7.34	10.16	9.56	Pui	2.10	4.40		Pui		8.50	11.37	6.55	12.55					
Elisabetopole			6.40	1.22	Stana		7.55	11.04	10.16	Crivadia	2.57	5.28		Hațeg		9.13	12.17	7.16	1.24					
Sighisoara			7.35	1.56	Huiedin		8.37	12.17	11.04	Banița	3.35	6.07		Streiu		10.16	12.58	7.37	1.54					
Hașfalău			8.01	2.44	Ciucia		8.53	12.47	12.17	Petroșeni	4.04	6.39		Simeria		10.53	1.35	8.07	2.31					
Homorod			10.05	3.02	Bucia		9.12	1.21		Arad—Țimișoara				Țimișoara—Arad				8.21	2.46					
Ágostonfalva			11.02	4.41	Bratca		9.31	2.05		Arad		6.00	8.18	Țimișoara		6.02	5.00	Cheța		8.38				
Fugyi Vásárhely			11.37	5.30	Rév		10.06	3.08	3.08	Aradul nou		6.25	8.32	Merczifalva		6.26	5.56	Cucerdea		9.07				
Apatia			12.32	6.03	Mező-Telegd		10.25	3.39	3.39	Németh-Ságh		6.50	8.51	Orczifalva		6.40	6.07							
Feldioara			1.09	6.35	Várad-Velenceze		10.35	3.55	4.06	Vinga		7.19	9.07	Vinga		6.52	6.32							
Brașov	{		1.50	7.14	{	10.41	9.13			Orczifalva		7.38	9.20	Németh-Ságh		7.06	6.53	Simeria (Piski)		6.40				
			2.48	10.51		9.18	10.37	Merczifalva		7.56	9.32	Aradul nou		7.21	7.24	Cerna		7.01						
Țimiș			3.23		P. Ladány		12.50	10.38	1.45	Țimișoara		8.42	10.09	Arad		7.53	7.40	Uniedoara		7.30				
Predeal			4.56		Szolnok		3.06	12.14	5.34															
București			9.40		Budapesta		6.00	2.10	10.05															
					Viena		3.—	8.—	6.05															

Nota: Numerii încadrați cu linii groase înseamnă oarele de noapte.